

ਸਮਾਜਿਕ ਸਿੱਖਿਆ

ਸ਼੍ਰੇਣੀ - ਦਸਵੀਂ

ਸਮੇਸਟਰ - I

ਸਮਾਂ - 2:30 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ - 80

ਆਂਤਰਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ - 25

ਲਿਖਤੀ ਪੇਪਰ-55

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ:

ਭੂਗੋਲ

ਅੰਕ=16

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 1 ਤੋਂ 3 ਇੱਕ-ਇੱਕ ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 1×3=3
  2. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 4 , 3 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 50-60 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 3×1=3
  3. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 5, 6 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 125-130 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 100% ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। 6×1=6
  4. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 6 ਨਕਸ਼ਾ ਸਬੰਧੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ 4 ਸਥਾਨ ਭਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। 4×1=4
- ਨੋਟ:-** ਨੇਤਰਹੀਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਕਸ਼ਾ ਭਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਬੰਧਤ ਕੇਦਰਾਂ/ਸਥਾਨਾਂ ਜਾਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਤਿਹਾਸ

ਅੰਕ=15

5. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 7 ਤੋਂ 9 ਇੱਕ-ਇੱਕ ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 1×3=3
6. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 10 ਅਤੇ 11 ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 50-60 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 3×2=6
7. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 12, 6 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸਦਾ ਉੱਤਰ 125-130 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 100% ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। 6×1=6

ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ

ਅੰਕ=12

8. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 13 ਤੋਂ 15 ਇੱਕ-ਇੱਕ ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 1×3=3

9. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 16 ਅਤੇ 18 ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 50-60 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 3×3=9

ਨਾਗਰਿਕ ਸ਼ਾਸਤਰ

ਅੰਕ=12

10. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 19 ਤੋਂ 21 ਇੱਕ-ਇੱਕ ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਲਾਇਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 1×3=3
11. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 22 ਅਤੇ 24 ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 50-60 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 3×3=9

ਦਸਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ

ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ

ਸਮੇਸਟਰ- I

ਭਾਗ-ੳ (ਭੂਗੋਲ)

1) ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ	2) ਧਰਾਤਲ
3) ਜਲਵਾਯੂ	4) ਜਨ-ਸੰਖਿਆ

ਭਾਗ-ਅ (ਅਰਥ- ਸ਼ਾਸਤਰ)

1) ਮੁਦਲੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ	2) ਭਾਰਤੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਆਧਾਰਕ ਸਰਚੰਨਾ

ਭਾਗ-ੲ (ਇਤਿਹਾਸ)

- 1) ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਭੂਗੋਲਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇਸ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ।
- 2) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਵਸਥਾ।
- 3) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ।
- 4) ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਤੱਕ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ।

ਭਾਗ-ਸ (ਨਾਗਰਿਕ ਸ਼ਾਸਤਰ)

1) ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ	2) ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਸਰੂਪ

ਸਮਾਜਿਕ ਸਿੱਖਿਆ - ਦਸਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ

ਸਮੇਸਟਰ - II

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ

ਲਿਖਤੀ ਪੇਪਰ - 85

ਆਂਤਰਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ - 35

ਕੁੱਲ ਅੰਕ - 120

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ:

ਭੂਗੋਲ

ਅੰਕ = 25

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 1 ਤੋਂ 6 ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। $1 \times 6 = 6$
  2. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 7 ਤੋਂ 9 ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 50-60 ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੱਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। $3 \times 3 = 9$
  3. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 10, 6 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 125-130 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 100% ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। $6 \times 1 = 6$
  4. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 11 ਨਕਸ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 4 ਸਥਾਨ ਭਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। $4 \times 1 = 4$
- ਨੋਟ:-** ਨੇਤਰਹੀਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਕਸ਼ਾ ਭਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਬੰਧਤ ਕੇਦਰਾਂ/ਸਥਾਨਾਂ ਜਾਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਤਿਹਾਸ

ਅੰਕ = 26

5. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 12 ਤੋਂ 18 ਇੱਕ-ਇੱਕ ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। $1 \times 7 = 7$
  6. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 19 ਤੋਂ 21 ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 50-60 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। $3 \times 3 = 9$
  7. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 22, 6 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸਦਾ ਉੱਤਰ 125-130 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 100% ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। $6 \times 1 = 6$
  8. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 23 ਨਕਸ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 4 ਸਥਾਨ ਭਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਨੋਟ:-** ਨੇਤਰਹੀਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਕਸ਼ਾ ਭਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਬੰਧਤ ਕੇਦਰਾਂ/ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। $4 \times 1 = 4$

ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ**ਅੰਕ = 17**

9. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 24 ਤੋਂ 28 ਇੱਕ-ਇੱਕ ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਲਾਇਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 1×5=5
10. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 29 ਤੋਂ 32 ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 50-60 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 3×4=12

ਨਾਗਰਿਕ ਸ਼ਾਸਤਰ**ਅੰਕ = 17**

11. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 33 ਤੋਂ 37 ਇੱਕ-ਇੱਕ ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਲਾਇਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 1×5=5
12. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 38 ਤੋਂ 41 ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 50-60 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 3×4=12

ਸਮੇਸਟਰ- II**ਭਾਗ-ੳ (ਭੂਗੋਲ)**

- 1) ਕੁਦਰਤੀ ਬਨਸਪਤੀ, ਜੀਵ-ਜੰਤੂ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ
- 2) ਜਲ-ਸਾਧਨ ਅਤੇ ਸਿੰਜਾਈ-ਯੋਜਨਾਵਾਂ
- 3) ਭੂਮੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ
- 4) ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਸਾਧਨ
- 5) ਨਿਰਮਾਣ ਉਦਯੋਗ
- 6) ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨ

ਭਾਗ-ਅ (ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ)

- 1) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ
- 2) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ
- 3) ਭਾਰਤ ਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ
- 4) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ

ਭਾਗ-ੲ (ਇਤਿਹਾਸ)

- 1) ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜੀਵਨ, ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਅਤੇ ਸ਼ਖਸ਼ੀਅਤ।
- 2) ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸਲਾਂ।
- 3) ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮੁੱਢਲਾ ਜੀਵਨ, ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ।
- 4) ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਯੁੱਧ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਉਪਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ।
- 5) ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਚੋਣ।

ਭਾਗ-ਸ (ਨਾਗਰਿਕ ਸ਼ਾਸਤਰ)

- 1) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ
- 2) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ
- 3) ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ